Mae'r ddogfen hon ar gael yn Gymraeg yn ogystal â Saesneg.

This document is available in Welsh as well as English.

Comisiynydd Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys

Ymarfer Hap Samplu'r

Panel Craffu

Troseddau Casineb / menywod / anghymesuredd

Canfyddiadau ac Adborth Aelodau'r Panel

Hydref 2023

Cynnwys

1. Trosolwg

Ar 10 Hydref 2023, daeth yr Aelodau i gyfarfod Panel Craffu ar Warediadau y Tu Allan i'r Llys Dyfed-Powys. Adolygodd yr Aelodau ddetholiad o achosion Troseddau Casineb / menywod ac anghymesuredd a gyflawnwyd gan bobl ifainc ac oedolion, yr ymdriniwyd â hwy drwy Warediad y Tu Allan i'r Llys. Ystyriodd y Panel gyfanswm o 17 achos, gydag 8 yn cynnwys drwgdybiedigion ifainc a 9 yn cynnwys oedolion.

Cynhaliwyd y cyfarfod hwn yn rhithwir drwy'r rhaglen Microsoft Teams.

1. Cefndir, diben a methodoleg

Gyda'i gilydd, mae Aelodau'r Panel yn cytuno ar faes ffocws ar gyfer pob cyfarfod. Maent yn derbyn ffeiliau achos perthnasol bythefnos cyn pob cyfarfod sydd wedi'u dewis ar hap gan Gadeirydd y Panel. Yna bydd y Panel yn cyfarfod i drafod pob achos a, lle y bo'n bosibl, dod i gasgliad ynghylch priodoldeb y gwaredu. Wrth benderfynu ar hyn, mae'r Panel yn ystyried y meini prawf canlynol:

•Barn ac adborth y dioddefwr a'r troseddwr.

•Cydymffurfio â pholisi'r heddlu.

•Y rhesymeg dros y penderfyniad a'r canlyniad.

•Effaith bosibl ar y gymuned.

•Amgylchiadau a difrifoldeb y drosedd.

•Dewisiadau amgen posibl a allai fod wedi bod ar gael.

Mae'r Panel yn trafod pob achos ac yn eu categoreiddio fel un o'r canlynol:

•Defnydd priodol sy'n gyson â pholisi.

•Defnydd priodol gydag amheuon Aelodau'r Panel.

•Defnydd amhriodol neu anghyson â pholisi.

•Panel yn methu â dod i gasgliad.

1. Cymeradwyaeth gan Gadeirydd y Panel

Rydw i _David Evans______________ (eich enw mewn print bras) yn gallu cadarnhau fy mod wedi darllen yr adroddiad, a'i fod yn cynrychioli'n llawn y safbwyntiau a fynegwyd gan y Panel yn ystod ein hymarfer hap samplu dyddiedig 10 Hydref 2023.

Llofnod: _ David Evans ____________

Dyddiad: _07.02.2024 __________

1. Camau a gymerwyd yn dilyn cyfarfod diwethaf y panel

O ganlyniad i waith y Panel Craffu ar Warediadau y Tu Allan i'r Llys, mae'r camau canlynol wedi'u cwblhau ers y cyfarfod diwethaf:

- **Cymerwyd cam gweithredu yn y cyfarfod diwethaf i atgoffa Swyddogion am y broses gywir ar gyfer cyhoeddi Gwarediad y Tu Allan i'r Llys ar gyfer Oedolyn drwy ddilyn y matrics difrifoldeb dwy haen ar gyfer Oedolion. Cadarnhaodd y Prif Arolygydd Jacqui Lovatt bod hyn wedi'i gyfathrebu ar draws yr Heddlu er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth.**
- **Cymerwyd cam yn y cyfarfod diwethaf ar gyfer ail-anfon y matrics difrifoldeb Oedolion at holl aelodau'r panel Gwarediadau y Tu Allan i'r Llys. Cwblhawyd hyn ar 25 Gorffennaf 2023.**
- **Cymerwyd cam gweithredu yn y cyfarfod diwethaf i Uwch Swyddog fod yn bresennol yn holl gyfarfodydd y panel Gwarediadau y Tu Allan i'r Llys, ac os nad yw'r swyddog dynodedig ar gael, yna dylai cynrychiolydd fynychu. Dywedodd y Prif Arolygydd Jacqui Lovatt y byddai'r Prif Arolygydd Dros Dro Matthew Price yn cymryd ei lle hi fel yr Uwch Swyddog ar gyfer y panel.**

5.0 Meysydd y mae angen eu gwella

Nodwyd y maes canlynol i'w wella o ganlyniad i waith y Panel y chwarter hwn:

- **Nodwyd bod rhai achosion a dderbyniwyd yn anghyflawn. Pwysleisiodd yr aelodau Panel yr angen i dderbyn ffeiliau achos wedi'u cwblhau. Nodwyd y gallai hyn fod wedi'i achosi gan weithrediad NICHE o fewn yr Heddlu.**
- **Pwysleisiodd aelodau Panel bwysigrwydd derbyn pob adroddiad asesiad Swyddfa a chanlyniadau Swyddfa gan bob Tîm Troseddau Ieuenctid ledled ardal Dyfed-Powys.**

6.0 Ystyriaeth o Droseddau Casineb/ menywod ac anghymesuredd – achosion oedolion

Ystyriwyd naw achos oedolion o Droseddau Casineb/menywod ac anghymesuredd.

Asesiad yr aelodau	Nifer yr achosion
Priodol	**5**
Priodol gydag amheuon	**1**
Amhriodol	**2**
Methu â dod i ganlyniad	**1**

Manylir ar sylwadau Aelodau'r Panel isod.

Achos 1

Cydnabu'r Panel natur yr achos gan nodi nad oedd angen unrhyw gamau pellach. Mynegodd y Panel eu cytundeb â'r defnydd o'r Gwarediad y Tu Allan i'r Llys, gan nodi ei fod yn ddefnydd priodol.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 2

Cydnabu'r Panel statws 'dim troseddau blaenorol' y troseddwr a natur y digwyddiad. Roedd holl aelodau'r Panel yn gytûn fod hyn yn ddefnydd priodol o'r Gwarediad y Tu Allan i'r Llys.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 3

Nodwyd bod yr ymchwiliad wedi'i nodi fel ymchwiliad sy'n parhau ac nad oedd pob ffeil achos ar gael. Gan hynny, nododd y Panel y byddai'n amhriodol ystyried yr achos hwn.

Asesiad y Panel: Methu â dod i ganlyniad

Achos 4

Cytunodd y Panel bod y rhybudd a gyhoeddwyd yn briodol ar gyfer yr achos hwn gan nad oedd gan y troseddwr unrhyw euogfarnau blaenorol ac nid oedd y digwyddiad yn ddifrifol iawn.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 5

Nododd y Panel y camau cadarnhaol a gymerwyd gan yr Heddlu gan fod y digwyddiad wedi'i drin yn sensitif a phriodol. Nododd y Panel y cyngor diogelwch a roddwyd i'r partïon a anafwyd, gan fynegi positifrwydd cymryd y cam gweithredu hwn. Nododd y Panel yr euogfarnau blaenorol a oedd yn ymwneud ag alcohol a oedd yn gysylltiedig â'r troseddwr a'i statws fel 'meddwyn y dref' a chwestiynodd pa un ai a fyddai gwrandawiad llys yn fwy addas oherwydd hanes y troseddwr. Mynegwyd amheuon mewn perthynas â'r anawsterau o ran dwyn yr achos i'r llys. Cytunwyd fod y Gwarediad y Tu Allan i'r Llys yn briodol ond gyda'r amheuon.

Asesiad y Panel: Priodol gydag amheuon

Achos 6

Nododd y Panel fod y partïon a anafwyd ddim eisiau dilyn y digwyddiad hwn ymhellach. Holodd y Panel pa un ai a oedd hyn yn ymwneud â'u gwaith fel gweithwyr diogelwch, ac felly nid ydynt yn ystyried eu hunain yn ddioddefwyr. Cydnabu'r Panel nad oedd gan y troseddwyr hanes blaenorol, gan ystyried bod y Gwarediad y Tu Allan i'r Llys yn briodol.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 7

Cydnabu'r Panel mai troseddwr mynych â throseddau blaenorol yn erbyn y parti a anafwyd oedd hwn. Mynegodd y Panel bryderon nad oedd y troseddwr wedi dysgu o'r gwarediadau y tu allan i'r llys blaenorol a gyhoeddwyd oherwydd ei hanes o aildroseddu. Cytunodd y Panel fod yr achos hwn yn arddangos defnydd amhriodol o'r gwarediad y tu allan i'r llys.

Asesiad y Panel: Amhriodol

Achos 8

Nododd y Panel fethiant y Troseddwr i gydymffurfio â'r gorchymyn cymunedol a'r tor gorchymyn llys. Nododd y Panel eu pryderon am y troseddwyr oherwydd difrifoldeb y digwyddiadau. Cododd y Panel gwestiynau ac fe wnaethant nodi nad oedd y ffeiliau'n darparu digon o wybodaeth. Cytunwyd fod hyn yn ddefnydd amhriodol o'r gwarediad y tu allan i'r llys.

Asesiad y Panel: Amhriodol

Achos 9

Nododd yr aelodau Panel eu pryderon am les y Troseddwr oherwydd ei oed a'r ffaith nad oedd ganddo unrhyw euogfarnau blaenorol. Holodd y Panel pa un ai a oedd gan y troseddwr unrhyw anghenion ychwanegol a allai fod wedi arwain ato'n cyflawni'r

drosedd hon. Cydnabu'r Panel nad oedd y parti a anafwyd yn cefnogi erlyniad, felly cytunwyd bod hyn yn ddefnydd priodol o'r gwarediad y tu allan i'r llys.

Asesiad y Panel: Priodol

7.0 Ystyriaeth o Droseddau Casineb/ menywod ac anghymesuredd – achosion Ieuenctid

Adolygodd aelodau'r Panel wyth achos.

Roedd asesiadau'r Aelodau fel a ganlyn:

Asesiad yr Aelodau	Nifer yr achosion
Priodol	6
Methu â dod i ganlyniad	2

Achos 1

Cydnabu'r Panel nad oedd gan y troseddwr hanes blaenorol mewn cysylltiad â'r troseddwr. Fe wnaethant gwestiynu p'un a chafodd yr unigolion eu cyfeirio at Dîm Troseddau Ieuenctid o ystyried mai gwarediad stryd a gyhoeddwyd. Yn gyffredinol, roedd y Panel yn fodlon â'r achos ac yn ystyried ei fod yn ddefnydd priodol o'r gwarediad y tu allan i'r llys.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 2

Cytunwyd nad oedd y Panel yn medru dod i ganlyniad o ran achos 2 gan nad oedd y ffeil achos yn gyflawn. Nododd y Panel bwysigrwydd dim ond derbyn ffeiliau achos llawn ar gyfer achosion a oedd wedi dod i ben gan y byddai'n amhriodol eu hadolygu fel arall.

Asesiad y Panel: Methu â dod i ganlyniad

Achos 3

Cytunwyd nad oedd y Panel yn medru dod i ganlyniad ynghylch achos 3 gan fod y ffeil achos yn anghyflawn. Nododd y Panel bwysigrwydd dim ond derbyn ffeiliau achos llawn ar gyfer achosion a oedd wedi dod i ben gan y byddai'n amhriodol eu hadolygu fel arall.

Asesiad y Panel: Methu â dod i ganlyniad

Achos 4

Nododd y Panel ddiffyg gwybodaeth a dealltwriaeth posibl y troseddwr o'r term a ddefnyddiwyd, gan nodi'r cyngor priodol ar gyfer oed a roddwyd. Cydnabu fod llythyr o ymddiheuriad hefyd wedi'i gyflwyno. Penderfynodd y Panel fod hwn yn ddefnydd priodol o'r gwarediad y tu allan i'r llys.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 5

Fel yn achos 4, holodd y Panel am ddealltwriaeth y troseddwr o'r term a ddefnyddiwyd a'i ddifrifoldeb. Cydnabu'r matrics sgôr difrifoldeb a oedd wedi'i gynnwys o fewn yr achos a phenderfynwyd bod hwn yn ddefnydd priodol o'r gwarediad y tu allan i'r llys.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 6

Holodd y Panel pa un ai a gafodd yr achos ei gyfeirio at y Tîm Troseddau Ieuenctid, gan nodi absenoldeb yr asesiad swyddfa gan Dîm Troseddau Ieuenctid Powys. Cafwyd trafodaeth ynghylch defnydd yr Heddlu o'r Tîm Troseddau Ieuenctid a phwysleisiwyd bod angen i Swyddogion Heddlu gofio cysylltu â'u cysylltiadau Tîm Troseddau Ieuenctid am unrhyw gyngor. Cytunodd y Panel fod hwn yn ddefnydd priodol o'r gwarediad y tu allan i'r llys gan nad oedd gan y troseddwr unrhyw euogfarnau blaenorol ond roedd angen addysg bellach y gellid cael mynediad ati drwy'r gwarediad y tu allan i'r llys.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 7

Canmolodd y Panel yr asesiad swyddfa manwl a'r cynllun a ddarparwyd gan Dîm Troseddau Ieuenctid Sir Gaerfyrddin ac fe'i nodwyd fel enghraifft o arfer gorau.

Nododd y Panel y gallai fod gan y troseddwr anghenion ychwanegol ac mai hwn oedd ei drosedd cyntaf, felly roedd y gwarediad y tu allan i'r llys yn ddefnydd priodol.

Asesiad y Panel: Priodol

Achos 8

Nododd y Panel mai trosedd casineb lefel is oedd hwn ac nad oedd gan y troseddwr unrhyw euogfarnau blaenorol. Holodd y Panel am gysylltiad yr ysgol gan gwestiynu pam na chyhoeddwyd cynllun diogelu. Mynegodd y Panel bryderon hefyd ynglŷn â'r defnydd o Rybudd Ieuenctid. Ystyriodd y Panel fod hwn yn ddefnydd priodol o'r gwarediad y tu allan i'r llys. Cafwyd trafodaeth ynghylch y diffyg adroddiadau Tîm Troseddau Ieuenctid a ddarparwyd a phwysleisiodd y Panel eu pwysigrwydd. Awgrymwyd hefyd y gallai rheolwr Tîm Troseddau Ieuenctid Powys fod eisiau mynychu'r cyfarfod nesaf. Cytunwyd y byddai gwahoddiad yn cael ei rannu. Gofynnodd y Panel hefyd am i achosion gael eu darparu'n gyfartal o Bowys a Dyfed er cysondeb.

Asesiad y Panel: Priodol

8.0 Asesiadau'r Panel hyd yn hyn

Mae'r siart isod yn dangos asesiad y Panel o'r achosion Troseddau Casineb/menywod ac anghymesuredd a ystyriwyd yn y cyfarfod diweddaraf:

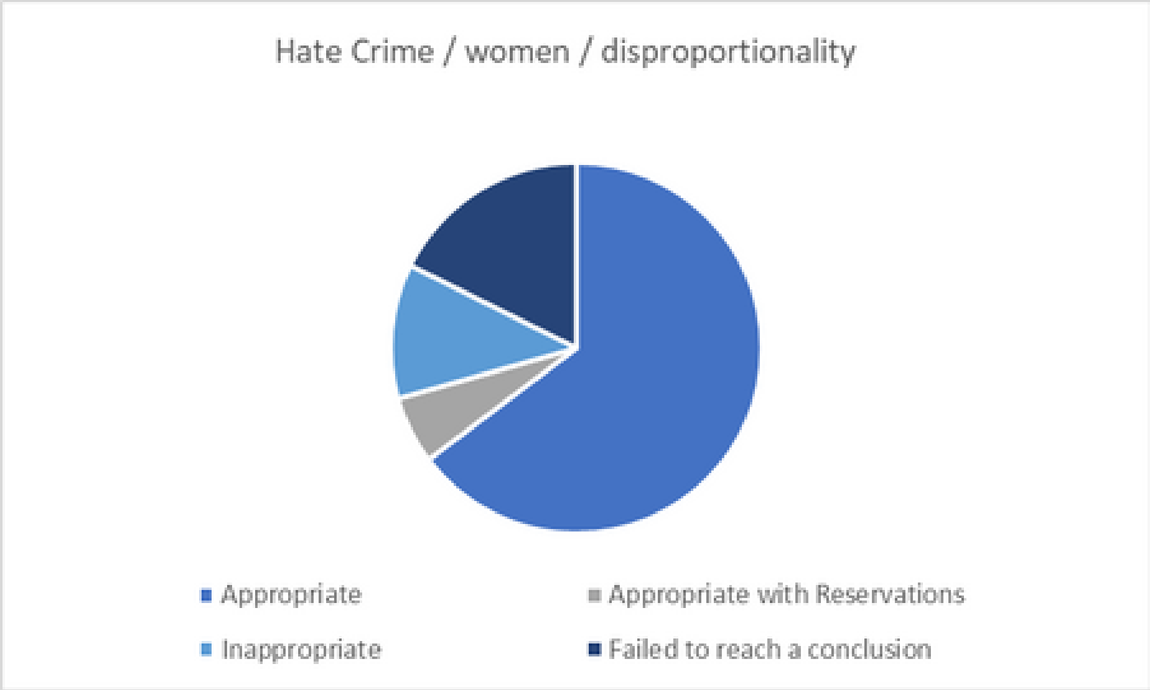

Ers mis Tachwedd 2013, mae'r Panel wedi ystyried amrywiaeth o waredidau, fel y dangosir yn y graff isod.

O'r 589 o achosion a archwiliwyd rhwng mis Tachwedd 2013 a mis Hydref 2023, aseswyd bod 58.5% yn briodol, 20% yn amhriodol ac 18.8% yn briodol gydag amheuon. Methodd y panel â dod i gasgliad mewn 2.5% o achosion.

Mae'r newid mewn casgliadau a gyrhaeddwyd dros amser i'w weld yn y graff isod:

Mae'r graff isod yn dangos y dadansoddiad yn ôl math o drosedd fel canran o achosion a ystyriwyd rhwng mis Tachwedd 2013 a mis Hydref 2023.

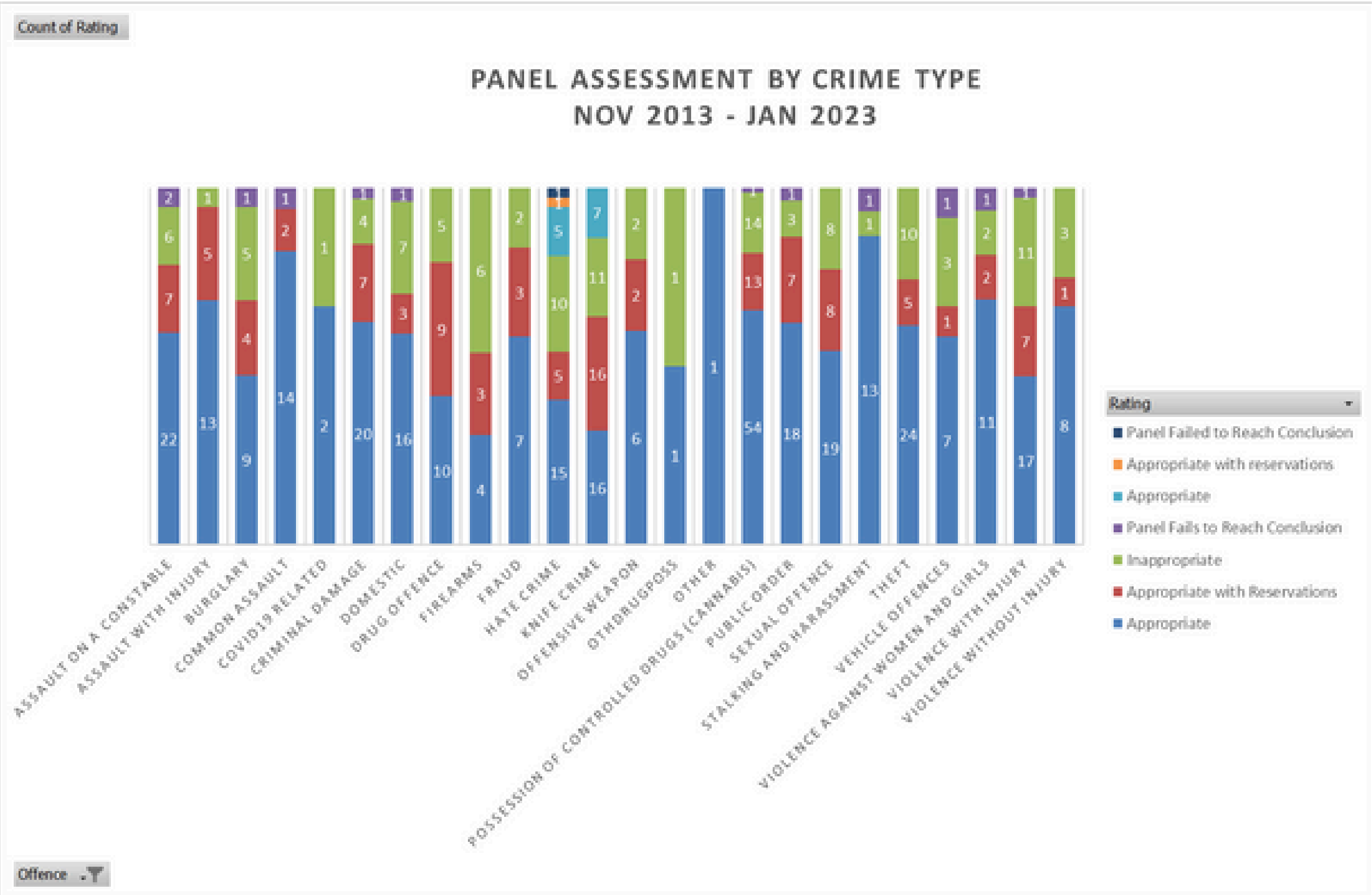

Mae'r graff canlynol yn dangos nifer wirioneddol yr achosion a aseswyd o fewn pob math o drosedd a barn y Panel dilynol yn eu cyfarfodydd rhwng mis Tachwedd 2013 a mis Hydref 2023.

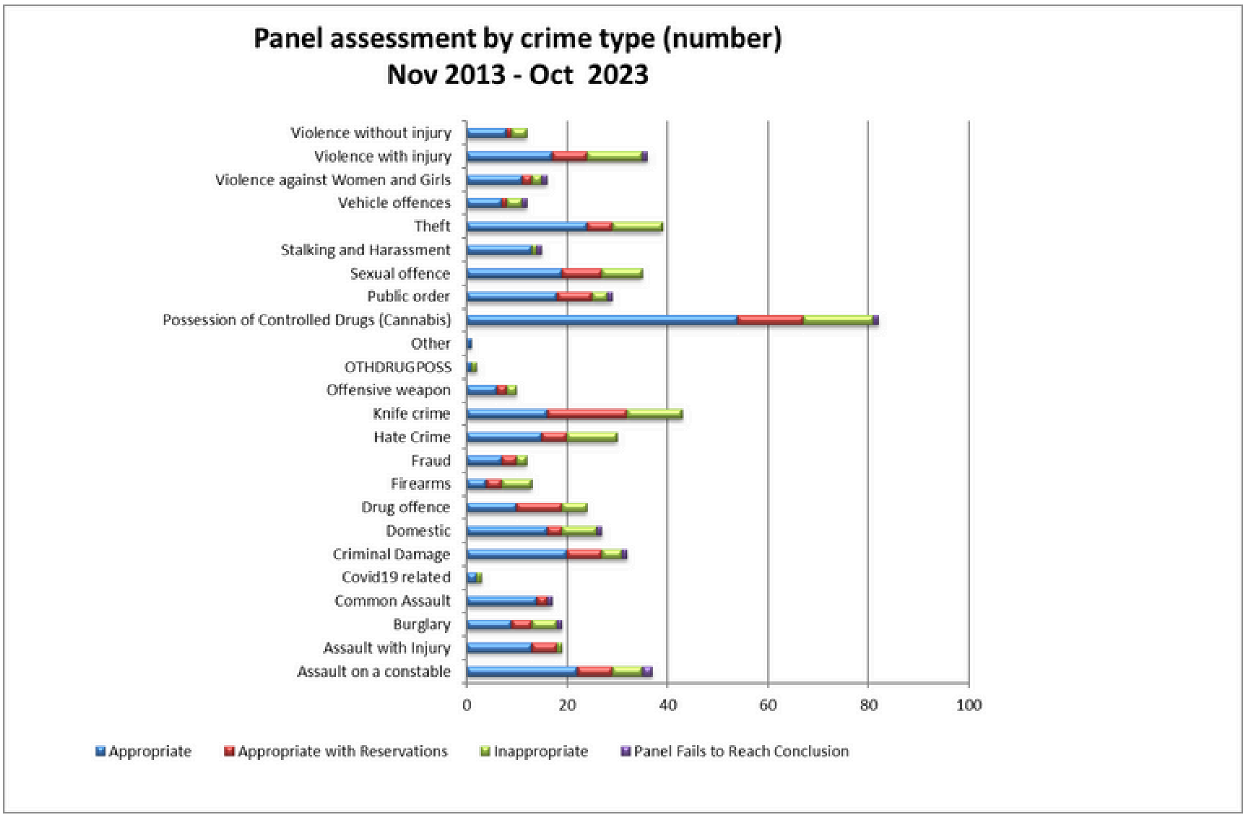

9.0 Ethnigrwydd a Rhyw

Mae'r siart canlynol yn dangos dadansoddiad o'r achosion a adolygwyd yn y cyfarfod hwn o ran eu rhyw:

Mae'r tabl canlynol yn dangos dadansoddiad o'r achosion a adolygwyd yn y cyfarfod hwn o ran ethnigrwydd.

Ethnigrwydd a Nodwyd	Hunanasesiad y Drwgdybyn	Asesiad y Swyddog
Gwyn Prydeinig	0	0
Gwyn – Gogledd Ewrop	0	14
Cymysg - Gwyn a Du Caribïaidd	0	0
Anhysbys	8	3
Du Prydeinig	0	0

Ni nodwyd unrhyw faterion cydraddoldeb hiliol na rhyw fel rhan o adolygiad y Panel.

10.0 Ffocws y Panel yn y dyfodol

Yn dilyn trafodaeth, penderfynodd y Panel yr hoffent ganolbwyntio ar Droseddau Gwledig yn y cyfarfod nesaf ym mis Chwefror 2024.

Cam Gweithredu 1: Atgoffa Swyddogion Heddlu am eu cysylltiadau Tîm Troseddau Ieuenctid a phwysigrwydd cysylltu â nhw gydag unrhyw ymholiadau.

Cam Gweithredu 2: Adroddiadau i'w darparu gan yr holl Dimoedd Troseddau Ieuenctid perthnasol.

Cam Gweithredu 3: Gwahodd Tîm Troseddau Ieuenctid Powys i'r cyfarfod Panel nesaf.

Cam Gweithredu 4: Darparu nifer cyfartal o achosion Powys a Dyfed yng nghyfarfod nesaf y Panel.